

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

LI. An actionibus vitii, ad quod minime propensi sumus, virtus procreetur?

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

Object

Solut.

perfectionem. Post habitum verò facilitatem, voluptatem, tranquillitatem, perfectionem. Inquis: Homo & equus, qui differunt perfectione, non sunt ejusdem naturæ: Ergo nec actiones ante & post habitum editæ sunt ejusdem *quæstus*. Resp. Dissimilitudo est: non ut homo magis est perfectus quàm equus: sicutio parte habitus magis est perfecta quàm actio ante habitum: nam ex perfectione hominis & imperfectione equi differentie substantiales sumuntur: Homo igitur perfectior equo, & equus imperfectior homine (quia rationem non habet,) ad eandem speciem non attinent, cum hoc discrimen perfectionis attingat rei substantiam, perfectio verò & imperfectio actionum accidentalem differentiam parit.

L I.

An actionibus vitii, ad quod minimè propensum, virtus procreetur?

DOCT Aristoteles, si quis nondū habet fortitudinem, & natura propendat ad ignaviā, eum debere actionibus suis desistere ad oppositum vitium audaciam, ut facillius ad medium perveniat, tandemq; fortitudinis habitum consequatur. Quæstio igitur est: An oppositi vitii actionibus virtus procreetur? Resp. strictim. Per istas actiones

vitiōsas

vitiosas ad moderatas ut tandē perveniamus, fieri potest. Sed ex temperatis moderatisque actionibus deniq; virtus propriè gignitur.

LII.

An vitium possit esse causa virtutis?

Negatur.

EX vitio oriri virtutem, *ἀπο τοῦ* est. Cùm enim virtutis corruptio & interitus sic à vitio, non est ab eodem ortus ejus seu generatio. Et si virtus existeret ex vitio, propriè loquendo, definiri possent virtutes per vitia, & vicissim hæ per illa, ut rectè judicat Scaliger. Diceretur scilicet: Liberalitas est prodigalitas moderata. Magnificèntia est ambitio cum recta ratione. Fortitudo est consulta audacia. At inquis: ambitio est causa virtutum. Resp. Ambitio vitium seu habitus vitiosus, non est causa habituum laudabilium, ut virtutum, sed tantum actuum, id est, ex ambitione interdum oriuntur actiones magnificentiæ & magnanimitatis, nempe si nimium tandem corrigatur: Ex temeritate opera fortitudinis, seu fortitudini consentanea. Scalig. 3: 7. sect. 4. Ut autem ex privatione propriè nulla sit res physica: Et ut ex malis moribus propriè non sunt hanc leges: Sic neq; ex vitio propriè existere potest virtus. Contraria enim
 Y 3 sunt